

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Quæritur, quid sentiendum de quatuor subiectis propositionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Quinta.

Quinto, Si sumptio non esset de ratione huius sacrificij, non magis esset necessaria, quam fractio, aut oblatio verbalis: non enim est fundamentum, vnde colligatur maior necessitas.

Sexta.

Sexto denique, Si contingat araneum incidere in calicem consecratum, debet alius calix consecrari; idque ideo, quia prior non poterat sumi. Quid opus erat alio calice, si in consecratione prioris erat perfectum sacrificium?

Dices, Nostrium sacrificium offertur à Sacerdote in persona Christi: atqui sumptio non fit in persona Christi: ergo &c.

An tota Actio in hoc Sacrificio fiat in Persona Christi.

Respondeo Primò, Non facile probari potest totam actionem, qua offertur hoc sacrificium, debere fieri in persona Christi: sufficit enim primariam sic fieri, præsertim cum sumptio sit etiam vsus Sacramenti, qui fit ad propriam sanctificationem. Respondeo Secundò, Etiam sumptio Sacerdotis fit aliquo modo in persona Christi, sicut & aliorum Sacramentorum consecratio: cuius signum est, quod ipse sumat, non sicut Apostoli in cæna, qui ut Laici sumebant porrecti ab alio; sed sicut Dominus, sua potestate præferens, & sibi porrigens sua dona.

Ex hætenus dictis ferè patet responsio ad quatuor subiectas propositiones, de quibus non ita pridem rogatus. Itaque

QUÆRITUR QUID SENTIENDUM DE QUATVOR SVBIECTIS PROPOSITIONIBVS?

Prima, Ad essentialem rationem sacrificij, prout est de iure natura, non requiritur mutatio; quæ tamen requiritur ad hoc vt oblatio sacrificij rationem habeat, prout sacrificij vox in Scriptura sumitur, & ratio etymologia requirit.

Secunda, Formalis ratio cuiuscunq; sacrificij est oblatio seu relatio ad Deum: hostia autem & quæ circa eam accidunt, materia.

Tertia, Formalis ratio sacrificij Missæ, quatenus est sacrificium propriè dictum, est presentatio hostiæ Deo facta in recognitione summi dominij, cui ex instituto Christi, adiuncta est presentatio eiusdem hostiæ in memoriâ dominicæ passionis ad propitiationem, & sic, vt hæc omnia simul concurrant ad essentialiam sacrificij Missæ.

Quarta, Inter predictos modos quibus dicitur sacrificium Missæ offerri, prioribus repudiatis, duo illi probabiles sunt, quibus dicitur illud offerri, aut quia in altari ponitur, aut per verba offerimus: & hæc sententias posse retineri donec ab Ecclesia aliquid declaretur.

Prima propositio non videtur admittenda.

Respondeo Primò: Prima propositio videtur à veritate aliena. Primò, quia si ratio sacrificij pro vt est iuris natura, nõ requirit mutationem: ergo solum ex lege positiua diuina vel humana; atqui hoc verum non est; tum quia nec Scriptura nec Patres talis legis positiuæ meminere, qua statutum sit, vt sacrificia Deo per mutationem rerum offerantur; tum quia gentiles sacrificia sua per mutationem offerebant, siue animalium, siue rerum inanimatarum, vt thuris, salis, vini: nec facile quis inuenerit apud eos sacrificia appellari, in quibus nulla fiebat mutatio. Secundò, Ratio naturalis dicitur diuinum numen esse colendum interemptione rerum in ipsius honorem facta; vt sic testemur omnia nos ab ipso habere, & ipsum habere perfectum dominium in omnia, & vitæ necisque potestatem: ergo ius naturæ dicitur hanc mutationem in sacrificio adhibendam; nam sacrificium est perfectissimus actus externus, quo Numen colitur;

Sacrificia gentiliam.

vnde etiam diuino Numini est proprium; vt docent omnes Doctores, Tertio, quia Scriptura ad rationem sacrificij requirit mutationem rerum ad honorem Dei factam: atqui Scriptura non requirit aliquid ad rationem sacrificij in genere, nisi quod lege natura requiritur, nempe sacerdotium, altare, hostiam, & hostiæ interemptionem in honorem Dei; vt patet ex ijs locis quibus loquitur de sacrificijs legis nature. Vnde hæc propositio nõ videtur sibi satis constare. Addo, neminem Doctorem veterum aut recentiorum, quod sciam, tradidisse sacrificij rationem prout est legis nature, non requirere mutationem. Vnde hæc propositio videtur etiam nonnihil nouitatis & temeritatis continere; Quod enim sine authore asseritur & sine sufficienti ratione, in materia Theologica non caret temeritate.

Scripturæ.

Est contra communem sententiam DD.

Respondeo Secundò: Secunda propositio duas habet partes, quarum neutra videtur vera, imò vtraque contra communem sententiã Doctorum. Nam si ratio formalis sacrificij consistit in oblatione seu relatione ad Deum præcisè; sequitur manifestè ad rationem sacrificij non requiri mutationem; quod est contra supra dicta, & contra communem sententiã Doctorum; qui distinguunt sacrificium ab oblatione Deo facta, quod sacrificium fiat per interemptionem rei. Deinde, oblatio primitiarum & primogenitorum erit verè & propriè sacrificium, contra communem sententiã, & modum loquendi Scripturarum: quia est oblatio Deo facta in recognitionem suprema potestatis & supremi dominij. Præterea, castigatio carnis facta ad honorandum Deum in corporibus nostris, tanquam authorem & dominum eorum, erit sacrificium; imò omne opus bonum præsertim externum ad hunc finem relatum: nam ratio formalis ei conueniet. Possunt enim hæc fieri non solum propter Deum, tanquam propter finem quem promereamur, sed etiam ad ipsum honorandum tanquam supremum Monarcham & Dominum. Præterea, hæc ratio sacrificij videtur omnino conuenire cum ea, quam assignat Caluinus lib. 4. Instit. cap. 18. §. 13. vbi dicit Sacrificium esse quicquid Deo offertur; & cum ea, quam Lutherani: Sacrificium est sacra actio ad hoc principaliter instituta, vt per eam ressemur nos Deum pro vero Deo agnoscere, eumque honore afficiamus. Qui hæretici passim à Catholicis Doctoribus refutantur, vt à Bellarmino, Gregorio à Valencia &c. nõ quod mutationem à ratione formali excludant. Denique, non satis videtur constare cum prima propositione, in qua dicitur sacrificij rationem prout in Scripturis sumitur, includere mutationem: inde enim sequitur, verum nõ esse sacrificij cuiusque rationem formalem consistere in relatione ad Deum, nempe præscindendo à mutatione.

2. Propos. simpliciter repugnat communi.

Oblatio primitiarum &c.

Castigatio carnis.

Caluinus. Lutherani.

Altera pars etiam vera non videtur: si enim omnia quæ circa hostiam accidunt ad materiam pertinent: ergo & ipsa mutatio: ergo hæc non pertinet ad rationem formalem, contra supra dicta, & contra primam propositionem. Item, ergo sacrificium non habet rationem formalem externam & sensibilem, sed relationem duntaxat internam insensibilem: si enim relatio in Deum est ratio formalis, & ea quæ fiunt circa hostiam sunt materia: ergo ratio formalis est interna, non externa; nam externæ actiones materiae accidunt. Atqui oportet etiam dare rationem formalem externam

Materia.

ternam (nam loquimur de externo sacrificio quatenus externum est, & obiectum actus interni) sicut in oratione & elemosyna externa datur ratio formalis externa, per quam opera externa sunt idonea obiecta voluntatibus internis. Denique communis sententia Doctorum mutationem materiam ponit pro forma specifica sacrificij, per quam ab oblatione & primitiis distinguatur. Unde & hæc pars contra communem sententiam videtur.

3. Propositio non videtur probabilis.

Respondeo Tertio: Tertia propositio quatenus ponit presentationem hostiæ factam Deo in recognitionem summi dominij, esse formalem rationem sacrificij Missæ, non videtur probabilis, si præcisè & tantum in ea presentatione rationem formalem ponat. Primo, quia omnes auctores, quantum memini, in ratione sacrificij Missæ tanquam partem principalem & essentialem includunt consecrationem, quamvis diuersitas sit in modo explicandi: dicere ergo quod eius ratio consistat in presentatione illa, est contra communem sententiam Doctorum. Secundo, si consistat in illa presentatione: ergo ad offerendum sacrificium nõ requiritur ordinatio per Sacramentum Ordinis, quo diuina illa potestas confertur sacerdotibus, sed solum ad aliquid præuii sacrificij, nempe ad consecrandum; quod est contra formam ordinationis, *Accipe potestatem offerendi*: nam in ea non fit expressè mentio nisi potestatis offerendi. Consequentia patet, quia ad præsentandam Deo hostiam consecratam, dicendo, *Offero tibi Domine Corpus & Sanguinem Vnigeniti tui &c.* non requiritur vlla potestas supernaturalis, nam quis fidelis eam facere potest, saltem secundum substantiam operis, vt auctor fatetur; sicut potest administrare Eucharistiam secundum substantiam operis. Dicere autem quemuis fidelem per se sacrificij Missæ offerre quoad substantiam operis, est omnino à veritate alienum; imò errori proximum; sic enim modo quodam omnes erunt veri sacerdotes, quia verum sacrificij nouæ legis secundum substantiam operis offerre possunt; & idem sacrificium erit Laici & Sacerdotis; nam substantia & intrinseco valore idem erit. Si dicas laicum non iure offerre, sacerdotem iure; sicut laicus non iure administrat Eucharistiam, sacerdos autem iure & legitime, & ad hoc opus ei esse potestate ordinis: hoc non satisfacit; Primo, quia hoc non minuit dignitatem & valorem Sacrificij in se; cum enim substantia sacrificij sit eadem, eadem quoque erit dignitas, idem valor ex opere operato, sicut eadem est portio hostiæ per laicum & per sacerdotem: imo in necessitate laicus poterat olim Eucharistiã porrigere & sibi & alteri, saltem mediante vasculo. Verum igitur erit laicos offerre sacrificium Missæ non minus quam sacerdotes; & eorum sacrificium non esse minoris pretij quam sacerdotum, quod est omnes laicos facere sacerdotes saltem respectu substantiæ sacrificij, quod videtur hæreticum. Secundo, etiam iure laicus offeret; nulla enim lex diuina, aut Ecclesiastica vetat, quo minus quisque & ore & corde offerat per se caelesti Patri Filium vnigenitum, etiam accedendo propè altare & eleuando manus ad cælum; ergo laici non minus erunt sacerdotes, quam ordinati. Denique si ratio formalis sacrificij Missæ consistit in illa presentatione, sacerdos verò & proprie poterit offerre sacri-

Consequentia sententia proposita.

ficiam Missæ, etiam si ipse non consecravit, sed alius; quod est contra communem sententiam: sic enim in Parasceue fiet verum sacrificium; & quotiescunque sacerdos in aliquod templum veniens, præsentabit corde & voce hostias consecratas Deo. Omitto alia; vt quòd Dominus non legatur tale quid dixisse, *Offero tibi pater*. Omitto verba illa, *Offerimus tibi*, non esse actionem quã offerimus, sed significare illam duntaxat. Nec verum est ipsum gratiarum actione obtulisse: nam actio gratiarum præcessit hostiam; oblatio autem vel simul est, vel posterior. Deinde, nemo Doctorum est qui dicat ipsum obtulisse gratiarum actione, nisi fortè illa idem fuit quod Consecratio. Omitto item; Quòd illa presentatio, vel est actus internus tantum, & sic non erit externum sacrificium; vel aliquis externus procedens ab interno: si est externus actus, erunt aliqua verba, vel aliqua actio: atqui nulla verba iure diuino requiruntur præter verba consecrationis; nulla etiam actio requiritur præter actionem quæ fit consecratione, quæ est constitutiua Corporis Christi sub speciebus, & præter manducationem: est non ergo quaerenda vlla presentatio aut oblatio ab his distincta. Omitto Sacrificium Missæ potissimum representare sacrificium crucis, ratione consecrationis & sumptionis, vt docent Doctores; non autem ratione verbalis oblationis.

Respondeo Quarto; Non videtur probabilis illa sententia quæ per verba *Offerimus* putat essentialiter fieri sacrificium Missæ, vt patet ex dictis. Et illis verbis, nõ offerimus, sed significamus nos offerre. Nec etiam illa sententia quæ dicit illud offerri, quia in altari hostia ponitur; nisi intelligatur de illa positione, quã ponitur verbis consecrationis; hæc enim est probabilis & multorum Doctorum. Unde puto has sententias non posse tunc teneri.

4. Propositio est etiam improbabilis.

DVBIVM VII.

Quibus modis hoc Sacrificium suum fructum conferat?

Suppono, Hoc sacrificium conferre varium fructum: sed de modo difficultas est.

Respondeo igitur quatuor modis conferre. Primo, *Per modum meriti*: si tamen persona immediate offerens sit Deo grata. Ratio est; Quia est præstantissimus actus Religionis supernaturalis, ac proinde secundum se valde meritorius, modo ex parte subiecti non sit impedimentum. Et hic fructus sacrificij est personalis, nec potest alteri communicari.

Secundo, *Per modum satisfactionis*: nam omne opus meritorium est etiam satisfactorium. Hic fructus potest alteri communicari. Verum hi duo modi sunt etiam communes alijs bonis operibus, & tantum conveniunt sacrificio, quatenus est actio ministri, vel aliorum, qui actu cum ministro concurrunt: non autem, quatenus est actio Christi, vel Ecclesiæ vniuersalis; vt infra patebit.

Tertius igitur modus est, quo confert fructum *Per modum impetrationis*; idque immediate ipsi, pro quibus offertur. Ratio est, Quia *impetratio* fit per orationem, & per alia bona opera, quatenus orationi adiunguntur, vt diuinam voluntatem fletemus ad concessionem eius, quod petimus; sed, hoc

34

Per modum meriti.

35
Per modum satisfactionis.

36
Per modum impetrationis.